

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

AN 81

(КЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ).

AL VI-LEA.

N° 20.

Brashov, 11. Martie.

1843.

МОЛДАВІА.

Chronica.

Истязї дн 5. Мартіе прїмі Редакція ачелта о скрісоаре кѣ датз дн 8. Февр. *) дн Молдавіа ансоцїтз де 8н артікол політїческ, деспрекаре дѣпз а ноастрѣ конвінцере пѣтем зїче, кз есте фолрте бѣн шї пе кѣт пѣтем дѣпз маре шї неадормїтз сілінуз а кѣноаще анпреїдрзріле, андрзсенїм а зїче, кз атїнеха артікол шї кореспѣнде мѣлт тревїнцелор деспре каре ворбеше маї кѣ деосїбіре. — Авкторѣла чере, ка ланк нѣ не есте ертат а'л пѣблїка, сз'ї арѣтзм ачелста прїн Газетз, сімплаѣ, фѣрз а маї адаоше прїчина непѣтїнцїї. Ної Домнѣле, атѣт артіколаѣ Дтале, кѣт шї алтеле лѣї асеменеа че неаѣ венїт шї не бїн, ам фї ан старе а ле пѣблїка фѣрз нїчї о грѣштате, сѣпт о кондїціе ансз преа сімплаз: дакз асеменеа лѣкрѣрї се вор лѣа, дескате шї дїспѣта маї антзїѣ ан обещїле адѣнзрї дн їашї шї дн бѣкѣрїшї. Іар де кѣмба нїчї аншїї репрезентанцїї нацїїї, н'ар абеа взрзвцїа але кѣѣта шї а ле ворбї тогдеоатз деспре ачелеш, атѣнчї ної ам кѣнтз сѣрзїлор, прїн ѣрмаре фѣрз фолог. Авкторѣла не опрї сїнгѣр а не слобозї маї департе; ної пѣзім тѣчере, ансз кѣ їнїмз сѣнцїрѣндз.

Монархїа Австрїакѣ.

По жон. Дескїдерес дїетеї (обещїї адѣнзрї) дѣпз кѣм не скрїе 8н кореспондент, пентрѣ Ънгарїа є хотзрѣтз пе 14. Маїѣ а. к. Антре алте пѣнтѣрї де дескатере се вор лѣа шї 8неле рамѣрї а ле їндѣстрїї шї але комерцїалї, регѣлареа контрїбѣції ан комїтатѣрї шї цермѣрїреа авѣсѣрїлор обїчнѣте ла адѣнзрїле цїнѣтѣрїлор, прекѣм шї кїпѣла кѣ каре аре а се фаче валотареа асѣпра врезнѣї обїект че се пропѣне ла о асеменеа конгрѣгацїе. Деспре тоате ачесте маї тѣрзїѣ пе ларг.

*) Прїн ѣрмаре фолрте тѣрзїѣ соїтз ла ної.

ФРАНЦІА. Парїе, 26. Февр. Полиція анчепѣ а взна їарзш дѣпз кѣрцї сїѣркате. Де кѣрѣнд фѣ оезнаїт 8н лїбрерѣ анѣме Лемїерї, акѣма кѣзѣ де глаобѣз 8н алт лїбрерѣ анѣме Террї, пентрѣ-кѣ ла о вечїнз а лѣї с'аѣ а-флат 25 кѣрцї але сале скрїсе асѣпра моралѣлї шї асѣпра кредїнцїї крѣпїнешї. Пѣдеанса че'л ажнсе есте греа: робіе де чїнчї анї шї 6000 фрѣнчї де платз. Бїне кѣ ле маї аз шї францозїлор де кап лѣцїреа атѣтор кѣрцї взтѣмѣтоаре де тот че поате абеа омѣла маї сѣпнт ан пентѣла сѣѣ шї ан соціетате.

Парїс, 1. Мартїе. Азї се анчепѣрз дескатерїле асѣпра фондѣлї сїкрет, асѣпра есїстїнцїї сѣѣ неесїстїнцїї кабїнетѣлї. Оаменїї трашї де кѣрїсїтате нѣпѣдїа дн тоате пѣрцїле. Кѣвѣнтѣрї песте кѣвѣнтѣрї мїшка авѣѣрїле челе 8шор анковзїетоаре але францозїлор кѣнд антр'о парте, кѣнд антр'алта; пѣнз кѣнд ан 3. Мартїе ла 9 чѣасѣрї сѣара се лѣпѣдз проїектѣла де андрептаре а лѣцїї пентрѣ фондѣрїле сїкрете, кроїт де Д. La-crosse кѣ 242 бїле негрѣ анпротївз ла 197 албе. Іар ан 4. Мартїе сѣара ла 4 чѣасѣрї се прїїмі лѣѣа мїнїстерїѣлї асѣпра фондѣрїлор сїкрете кѣ о маїорїтате де 89 гласѣрї, сѣѣ 244 бїле албе ан контѣрз ла 155 негрѣ; їатѣ дар кѣ мїнїстерїѣла аѣ анїнѣѣ шї асѣдѣатѣ, де'ї шї пророчїа челе маї мѣлатѣ жѣрналѣ дїмїсїа кѣ валотзрїле акѣм поменїте; де се шї сілїа графѣла Молї дн тоате пѣтерїле а рѣстѣрна пе Гѣїзот.

СПАНІА. Шї ан ачелтз царз, че пѣнѣ антїмпѣрїле чѣст' маї нѣз трѣча де чѣа маї маре патроанз, а католїцїсѣлї, аѣ анчепѣт акѣм а се фаче кѣзѣторїї аместекате. Ан 23. Февр. О'аѣ кѣнѣнат ла четатѣа Пѣѣ ан Пїренїї де жос Андрїї Авелїно де Сїлва, фїѣл 8нѣї прїнцѣ де Хїїар, 8н ом де ранѣла 1. дн Спанїа, кѣ Марїа Ісабѣла Кампѣелл, фїѣл 8нѣї пропрїетар де пѣмѣнт ла Рент, маї антїѣл дѣпз рїтѣла католик, апої дѣпз чѣл антїгалїканѣ. Сѣнцїеле спанїола шї енглѣзск про-

тернікѣ имѣла а вѣсиріи гречеші, каре ле
отъ лор тот д'аѣна спре шербіре.

Конвенціе (Токмелѣ)

Ан кжт есте центръ речіпрочитатеа
ан дареа афаръ а фѣуіцілор милітарі
ші а прібеуіторілор. *)

1. Дела анчпѣтѣа вестіреі токмелѣі де
фауъ деспре о парте антре мареле прінціпат
ал Ардеалѣаѣ, каре де ампрѣціеа ч. к. апо-
столаѣскѣ а Маіестѣціі Сале се ціне, деспре
алтѣ парте антре Цара ромѣнѣскѣ даре а-
фаръ а фѣуіцілор милітарі ші а сѣнѣшілор
ан 27. артіколі а ачестіі токмелѣі ка прібе-
уіторі ансемнаці ва сѣ се антрѣдѣкѣ.

2. Ан лѣнтрѣа поменітелор Царі ші ла
граніце ла тоате іѣрідікцііле четѣцѣнеші ші
милітѣреші сѣ се дѣ ан інѣрѣкціе, прѣкѣм
кѣ чеа маі маре гріже се іае сѣма, ка фѣ-
уіціі милітарі, саѣ сѣнѣшіі ан ачестѣ ток-
мелѣ ка прібеуіторі ансемнаці се нѣ поатѣ
трече песте марѣніі, ші ан мареле прінціпат
ал Ардеалѣаѣ кѣм ші ан Цара ромѣнеаскѣ
акоперемѣнт ші скѣпаре се нѣ поатѣ афла.

3. Ан ѣрмагеа ачестііа фікаре осташ фѣрѣ
вreo лѣаре афаръ фіе педестрѣ, кѣлѣреу, гра-
натір, фѣрѣзѣн, саѣ де орі каре плаѣк а
арміеі ампрѣцѣші, саѣ де миліціа націоналѣ
а Царіі ромѣнѣші сѣ се цінѣ, прѣкѣм ші
шерѣіторіі офіцірлор, каріі ан поменітеле доѣ
цѣрі се вор кѣлѣтѣ ла мѣнѣ, саѣ дѣнѣ вѣ-
стіреа ачестіі токмелѣі дінтрѣ о царѣ ан чіа-
лаатѣ фѣрѣ пас вреднік де кредінѣз ар трече,
андатѣ сѣ се прінѣз, ші дінпріѣнѣ кѣ а лор
арме, вестмінте, гѣтінѣ кѣ тоате че се вор
пѣтеа афла ла дѣншіі, саѣ кѣ прілежѣа
фѣуіреі кѣ сіне а дѣче аѣ пѣтѣт орі ангрі-
жа алтора а да. анкѣ ші атѣнчі сѣ се деа
андѣрѣпт, дакѣ ѣншіі фѣуіціі ка ачестіа ток-
ма нѣ с'ар чѣре андѣрѣпт. Іарѣ, дакѣ ѣнѣ
асемінеа анѣ маі наінте дін арміа оарекѣ-
рѣі домніторіѣ, саѣ ампрѣцѣі аѣ фѣуіт,
анкѣ ші атѣнчі аколо сѣ се деа андѣрѣпт,
ѣнде маі пе ѣрмѣ аѣ слѣжіт, ші де ѣнде
аѣ фѣуіт.

4. Афаръ де чѣі че дін ч. к. арміе ші
дін миліціа націоналѣ а Царіі ромѣнѣші аѣ
фѣуіт тоці сѣнѣшіі ѣрѣзѣцѣші неосташі а
амѣе пѣрцілор контрѣгѣтоаре, каріі фѣрѣ
пас саѣ тестімоніѣ кѣвініт ла граніце сар
афла, ка ніѣе прібеуіторі се фіе сокотіці,
ші ка ѣншіі ка ачѣа дела граніѣз сѣ се трі-
міѣе андѣрѣпт.

5. Дѣкѣмѣа амнѣз тоате ачестѣа рѣгѣлі
— ашезѣмѣнтѣрі — де пѣзѣ с'ар антѣм-

пѣа, ка оаре кѣрѣіа фѣуіт ан пѣмѣнт стѣрѣн
а антра пе фѣріш, саѣ фѣрѣ ѣзѣрѣа де с'ѣмѣз а
іѣрідікціілор кѣ вестмінте стѣрѣмѣтѣте, саѣ
арѣтѣнѣ пасѣрі мінчїноасе а о аншела і с'ар
сфеті, ші ан оарекареѣа цінѣт, ораш саѣ
сат а цѣрїі стѣрѣне де с'ар фі ші ашезѣт,
кѣм ан вор кѣноаѣе кѣ е прібеуіторіѣ, ші
прін іѣрідікцііле а амѣе пѣрцілор контрѣ-
гѣтоаре се ва чѣре андѣрѣпт, сѣ се деа
ан мѣнѣ.

6. Асемѣнеа тоці ачѣа, каріі де ч. к.
арміе ампрѣцѣаскѣ, саѣ де націонала остѣ-
шіме а Царіі ромѣнѣшї нѣ се цін ші фѣрѣ
пас саѣ фѣрѣ тестімоніѣ кѣвеніт пе фѣріш
д'інтрѣ о царѣ ан чіалаатѣ аѣ трѣкѣт, саѣ
дакѣ кіар кѣ пас лѣуіѣт с'аѣ дѣе аколо,
дарѣ дѣнѣ трѣчѣреа термінѣаѣ пѣнѣ ан каре
с'аѣ дат пасѣа, фѣрѣ лѣкѣдінѣз стѣторнікѣ,
фѣрѣ чеѣа депрїндѣре ші негѣцѣторіе прін
царѣ анкоаѣе — анколо ѣмѣлѣз, сѣ се со-
котѣаскѣ прібеуіторі, ші ка ѣншіі ка ачѣа ші
фѣрѣ тріміѣз аннаінте чѣреѣ андѣрѣпт, саѣ
рѣкѣмарѣ (reclamatio) сѣ се деа афарѣ.

Маі кѣ с'ѣмѣз де кѣтрѣ партеа іѣрідік-
ціілор дін Австрїа ѣншіі ка ачестіа нѣмаі а-
тѣнчїа се вор чѣре андѣрѣпт, кѣнѣ ачестіа
ан алор патріе спре а пѣрта арме сѣнт ан-
дѣторѣці.

Се іаѣ афарѣ тотѣшї аншіі (Individuen)
фѣрѣ пас, каріі ан цара стѣрѣнѣз с'аѣ кѣзѣ-
торіт, саѣ де чеѣа ѣкономіе орі негѣцѣторіе
с'аѣ анѣкат, прѣкѣм ші ачѣа аншіі, акѣрѣра
термін пе амнѣз пас хотѣрѣт аѣ трѣкѣт,
аніѣ, каріі ан ачѣлашї тімп ан цара стѣрѣ-
нѣз спре лѣкѣрѣеа пѣмѣнтѣлѣі (прѣкѣм пен-
трѣ ачѣшї дѣне ѣрмѣз ші пѣнѣ амѣ се афлѣ
ан обіѣѣіѣ) саѣ спре чеѣа рам а індѣтрѣліі
с'аѣ аплѣкат, орі ан слѣжѣа оарекѣрѣі домн
саѣ маістер с'аѣ ші антѣмплат ачѣеа. Асе-
менеа аншіі, нічї спре рѣкѣмарѣ тріміѣз ан-
наінте сѣ се деа афарѣ, тотѣшї ачѣа дѣсѣт
а патріеі сале лѣуі, че се афлѣ пентрѣ ѣшіѣ
ші ѣмігрѣре, нѣ се скот.

7. Нѣ се даѣ афарѣ саѣ ан мѣнѣ маі
анколо ші ачѣі фѣуіціі милітарі ші прібеуі-
торі, каріі трѣкѣнѣ песте марѣніі аѣнѣг ан
пѣмѣнтѣа ачѣлашї кіѣрнісірї, ѣнде саѣ нѣ-
кѣт, нефіінѣ дѣтоаре пѣрціле контрѣгѣтоаре
пе анѣшї аї сѣі сѣнѣшіі, токма де аѣ ші
кѣзѣт ачестіа ан вїна фѣуіреі, аї да афарѣ.

8. Аѣла сѣнѣшіі а пѣрцілор контрѣгѣ-
тоаре, каріі ан зїоа вестіреі а токмелѣі де
фауъ анѣме се афлѣ ан слѣжѣа остѣшаскѣ,
дѣнѣ слѣѣѣа са воіе, саѣ сѣ се поатѣ
антоарѣ ан пѣмѣнтѣа наѣѣреі, саѣ ші маі
анколо ан ачѣеа слѣжѣз остѣшаскѣ ші милі-
тѣреаскѣ сѣ поатѣ рѣмѣнеа, ан каре се афлѣ.

Фікаре осташ, каре ан ѣрмѣторіѣла тімп
поате сѣ ваѣгѣз, дела зїоа де нѣзѣікаре а
конвенціеі де фауъ анчѣпѣнѣ ан време де

*) Рѣтїнѣрїтѣ антѣтокма дѣнѣ траѣѣкціа
офіціалѣ, порѣнчїтѣ де кѣтрѣ к. гѣѣерн
дін Кѣлѣж, а се фѣче ші ан ромѣнѣше. Р.

шакъ лѣнї деспре ачѣаста оз'шї дескопере
воїа са. Дакъ режнтоарчереа ан патріе ва
алеце, фъръ нїчї о ампедекаре андатъ оз
се словоадъ дїн савжез, шї се'ї фїе сло-
воа нїчї о фрїкз' авжнѣ а се режнтоарче ан
патріе, фъръ а фї анкарева кїп пентрѣ де-
пзртаре, ба шї пентрѣ фѣцїре сѣпзрат —
некжїт — тот'шї афаръ де фѣцїре анкон-
цїсарѣа педенпї пентрѣ алт пзкат саѣ фѣ-
рз леце нѣ се анцѣаїце. Ан потрївз, дакъ
нецілїт декїереазъ, кѣмкз джнѣа ан савжеа
остзшаскз шї мїлітереаскз а пзрцїї чїалалте
воїеце а рзмжнеа, пентрѣ ачѣла ан аавї па-
тріе нїчї авереа се і се копїндз, нїчї ан-
потрївзї чеба черкѣре (investigatio) оз се
ржндїаскз, оз се факз. (Ва 8рма.)

Ф о і ш о р.

(8рмарѣ). Че се цїне де вїртзцї амї зї-
теръ пзрїнцїї епїтропї, аї венїт ла бѣн лок,
пентрѣ-кз порѣнка поет'лаї нїкзїрї нѣ се
пззеце кѣ атзта северїтате*), савжеа дѣм-
незеїаскз шї рѣгзчжнїле нїкзїрї нѣ се цїнѣ
аша лѣнг шї кѣ рѣвнз, петречерїле лѣмѣцї сжнт
опрїте кѣ маре аспрїме, шї несте тот вїаца
есте легатъ ан агїон Орос де о лѣпздаре
де сїне антокма дѣпз порѣнїле сзкоарзлор
ортодоксе, прекѣм нїчї ла о парте аїреа, ан-
тр'ачеа шї слава шї некалнтїт'ла кредїт а сѣзн-
т'лаї мѣнте есте сїнгѣр ачѣста шї нѣ алт'ла,
а кѣрїї весте кредем кѣ аѣ пзтрѣне шї пзнз
ла апѣс. Іар де крѣзї дѣмнїлатѣ (професор),
кѣ аїчї ла ної веї афла шї веї кзцїга чеба
цїїнцз шї прокопсїнцз, те афлї ан маре рз-
тзчїре, де каре не паре рзс. Ної кѣ тоцїї
сжнтѣм оаменї ненззцацї шї непрокопсїцї:
ансз не'нззцет'ра есте датїнз комѣнз пент-
трѣ мѣнтеле сѣжнт, пентрѣ-кз дѣмнезеї ла
жѣдекатѣ чеа маї де апої нѣ не ва антреба
че ам анвзцат, чї че ам фѣкѣт**). Деспре
анпзрзцїеа трапезжнт'лаї ної нам аѣзїт
нїмїк, нїчї цїм оз се афле антре кзрцїле
ноастрѣ чеба де фелїла ачѣста; дѣчї кредем,
кѣ пе тоатз антзмпларѣа ата анкз веї кѣста
андешерт, дакъ нѣ поцї нѣмї картаа каре
ар сѣна деспре трапезжнт. Де алтмїнтрѣлеа
те ведем преа еѣкѣрошї, тоате ацї бор ста

дескїсе шї поцї петрече ла ної, пѣнз кжнѣ
ацї ва плзчѣа. нѣмаї датїна есте, ка стрзї-
нїї анантеде тоате оз се арате ла кѣрмѣїреа
дїн Карїес дѣпз каре кѣ чїркѣларїла ан мѣ-
нз ашї пот кѣста требіле лор дѣосебїте.

Жн чеас дѣпз ачѣст дїскѣре анкѣлека-
ржм шї порнїржм кзтрз мѣнзетїреа Карїес,
каре нїчї треї чеасѣрї нѣ є департе де Ва-
топедї, ашезатз пе жн лок 2000 8рмемаї ан-
налт де кзт оглїнда мѣреї; ампрїцїїрїмеа
аї есте фоарте фрѣмоасз романтикз. Пе ної
не дѣсерз ла жнѣа дїн Старецї, каре лѣкѣїа
антр'о касз дїн грзджнз, ангрїжїтз кѣ тоате
анѣжмѣнзрїле че поцї нѣмаї гжндї. Сфїн-
цїа са шедеа пе дїбан лѣнгз касѣ кѣ банїї
шї амплетїа чоранї де лѣнз. Прекѣм ан
Батопедї, аша шї аїчї амї арзтаїѣ скопѣа
шї дорїнца шї фѣсеїѣ преа жшор анцѣлес,
пентрѣ-кз де шї кѣлѣгзрїї дїн Аѣос амплет-
теск чоранї шї кѣнтз нѣмаї вечернїле, то-
т'ш єї сжнт полїцїї шї їстїцї. О рѣденїе
а егѣмнѣлаї, жн ом де лѣме дїн Кѣмерѣїна
ан Трачїа лѣз парте ла дїскѣре шї не пове-
їтї мѣлте де тоате, кѣм де А. Сахарїе дїн
Хаїделберга (ан Цѣрманїа), де Меѣемеа Аїї
шї де Медїчїнз, кѣ каре анѣме ан мѣнтеле
сѣжнт н'аї фаче нїчї жн кзцїг. Ан Карїес
не фїїнд врїжн алт оспел, стрзїнїї мѣнеазъ
ан сала де адѣнаре; пентрѣ мїне ансз прїе-
тїногѣа епїтроп ржндїї квартїр ан касѣ де-
пѣтат'лаї дѣла мѣнзетїреа Фїло-ѣос. Ан-
тр'ачеа мерсержм ла полїцаїла локал тѣр-
ческ, каре єра жн Бостанцї вѣтржн дїн Кон-
стантїнопол шї каре преафїреце, кѣ нѣ цїеа
а четї нїчї а скрїе, їар требіле і се фѣчѣа
прїн жн рок дїн Асїрїа. Дѣпз датїна тѣр-
ческз ферманѣа се чїтї кѣ глас маре шї кѣ-
прїнѣла лѣї не дѣдѣ матерїе де дїскѣре; дѣр
фїїндкз вѣтржнѣа Ага нѣ єра преа когат
де їдеї, шї несте ачѣаста єра токма пост'ла
рамасанѣлаї, пе кжнѣ жн мѣсѣламѣн євлавїоснѣ-
маї дѣпз апѣсѣа солрѣлїї се фаче маї вѣсѣа
шї маї воркїторїѣ, аша ної їспрзвїржм кѣ-
ржнѣ. „Че весте есте ан Стамѣла? Ан цара
Немчелор є скѣмпете орї ефтїнзтате?
Кралѣа церїї арѣ солдацї мѣлцї шї тѣнѣрї
мѣлте?“ атзта фѣ тоатз матерїа дїскѣр-
т'лаї. —

(Ва 8рма.)

*) Ром ведеа маї ан жос.

***) Аша есте пзрїнцїлор; ансз чеа каре нѣ
анвзцз, ачѣла нїчї арѣ де жнѣе оз кѣноа-
скз каре есте фапта еѣнз. Де аїчї 8рмѣ,
кѣ їдололатрїї жртфїа оаменї шї зїчѣа
кѣ фак єїне. Мжнт'їторїїла не порѣнчѣше
сз анвзцжм, пентрѣ ка сз цїм дѣосебї
антре єїне шї рѣс.

Грешалз де андрептат.

Ан Нр. 19 ла ф. 76 дѣа дреапта: „Кзцї-
ва кѣрѣацї а да о дескрїере шчл.
зї: аѣ дат о дескрїере шчл.